

А. А. Дем'янюк]; за ред. Л. І. Шевченко. – К. : АРІЙ, 2008. – 672 с.

9. Пехота О. М. Професійна індивідуальність майбутнього вчителя / О. М. Пехота // Педагогіка і психологія. – 1994. – № 4. – С. 106–113.

10. Побірченко Н. С. Розвиток творчої індивідуальності студентів у процесі підготовки до педагогічної діяльності / Н. С. Побірченко // Педагогіка і психологія. – 2002. – № 4. – С. 81–88.

11. Слепичева О. А. Индивидуальный стиль деятельности учителя и его влияние на эмоциональное состояние и личностные качества младшего школьника : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Слепичева Ольга Анатольевна. – Благовещенск, 2003. – 173 с.

12. Чобітько М. Г. Самовдосконалення студентів – майбутніх учителів – у процесі особистісно орієнтованої професійної підготовки / М. Г. Чобітько // Педагогіка і психологія. – 2004. – № 1. – С. 57–69.

РЕЗЮМЕ

Н. Б. Грицай. Формирование индивидуального методического стиля в процессе личностно ориентированной профессиональной подготовки будущих учителей биологии.

В статье рассматривается проблема формирования индивидуального методического стиля будущих учителей биологии. Раскрыта сущность понятия «индивидуальный стиль», обозначены особенности его выработки у студентов во время изучения дисциплины «Методика обучения биологии». Определены факторы, которые влияют на формирование индивидуального стиля деятельности педагога.

Ключевые слова: методика обучения биологии, профессиональная подготовка, методическая подготовка, методические знания, методические умения, методическая культура, индивидуальный стиль, индивидуальный методический стиль.

SUMMARY

N. Grytsai. Formation of the individual methodic style in the process of the personnel oriented professional training of the future teachers of biology.

The articles deals with the individual methodic style of future teachers of biology formation. The meaning of the notion «Individual style» is analyzed, the peculiarities of its forming by the students during the studying of the discipline «Methods of biology studying» are shown, the reasons that influence on forming of individual style of the teacher's activity are characterized.

Key words: methods of biology studying, professional training, methodic training, methodic knowledges, methodic skills, methodic culture, individual style, individual methodic style.

УДК 371.72:17.022–057.876

О. О. Єжова

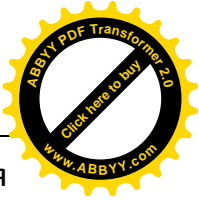
Сумський державний педагогічний
університет ім. А. С. Макаренка

ОСОБЛИВОСТІ ІЄРАРХІЇ ЖИТТЄВИХ ЦІННОСТЕЙ УЧНІВ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

У статті проаналізовано результати дослідження життєвих цінностей в учнів загальноосвітніх і професійно-технічних навчальних закладів, студентів вищих навчальних закладів. Визначено особливості ієрархії життєвих цінностей учнів професійно-технічних навчальних закладів, які обґрунтовують необхідність здоров'яспрямованої діяльності у професійно-технічних навчальних закладах.

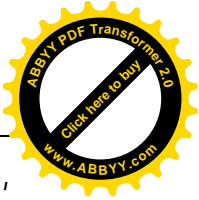
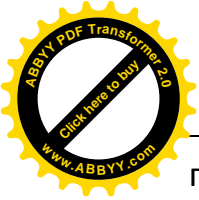
Ключові слова: цінність, система життєвих цінностей, здоров'я, учні професійно-технічних навчальних закладів.

Постановка проблеми. Трансформації в політичній, економічній, культурній та духовній сферах нашого суспільства викликають зміни в психології, свідомості, поведінці, потребах та системі життєвих цінностей

людини. Радикальні зміни в житті суспільства завжди супроводжуються переоцінкою цінностей, що веде до зміни світогляду [4]. Найбільш інтенсивно ці процеси відбуваються у молодого покоління. Проблема життєвих цінностей у сучасних соціально-економічних умовах набуває гострого звучання, тому і виникає необхідність у вивченні ієрархії життєвих цінностей у різних прошарків суспільства. Дослідження системи цінностей у дітей, підлітків і молоді допомагає більш точно спрямовувати виховання підростаючого покоління відповідно до потреб і вимог суспільства та підбирати для цього дієві засоби. Низький рівень здоров'я учнів професійно-технічних навчальних закладів (ПТНЗ), поширеність випадків невідповідності їх здоровому способу життя вимагає систематичної здоров'яспрямованої діяльності у ПТНЗ для формування ціннісного ставлення до здоров'я, здорового способу життя учнів. Тому виникає потреба в уточненні місця здоров'я в системі цінностей учнів ПТНЗ.

Аналіз актуальних досліджень. Останнім часом більшість науковців схиляються до визначення сутності виховання як виховання системи цінностей, причому не просто шляхом інформування та оволодіння певними вміннями і навичками, по суті «нав'язуванням» системи цінностей, а шляхом залучення вихованців до системи цінностей вихователя, до системи життєвих, загальнонаціональних, всесвітніх цінностей людства (І. Бех, М. Каган, В. Кремень, В. Оржеховська, О. Савченко, В. Сластьонін, О. Сухомлинська, Н. Щуркова та ін.). У педагогічних дослідженнях найчастіше послуговуються психологічним трактуванням сутності цінності. Під «цінностями» розуміють елементи морально-духовного виховання, загальної культури людини, які визначають її ставлення до суспільства, докільця, інших людей, самої себе. Більшість вітчизняних учених уважають, що саме цінності мають визначати зміст виховання, зміст освіти, а стратегія і методи ставлять за мету сформуванню у дітей, підлітків та молоді систему прийнятих цінностей. На думку І. Беха, теорія виховання, теорія духовно-морального розвитку людини має спиратися на такі фундаментальні особистісні ціннісні домінанти, як духовна свобода, культура гідності, моральна раціональність та альтруїзм [3]; треба, щоб освітній процес будувався не тільки на науковому осмисленні дійсності, а й на духовних, моральних і культурних цінностях українського народу і всього людства [6]. Тільки зав цієї умови можливе досягнення провідної мети сучасного освітнього процесу: формування громадянина,

патріота; інтелектуально розвиненої, духовно і морально зрілої особистості, готової протистояти викликам глобалізації життя.

Таким чином, для поширення і ствердження демократичних принципів, забезпечення прав і свободи людини у країні, відповідності розвитку суспільства й освіти професійно-технічна освіта має забезпечити формування особистості на основі визнаних загальнолюдських цінностей. Дослідження системи життєвих цінностей учнівської та студентської молоді свідчать про пріоритет особистісних цінностей [1; 7; 8], але відсутні дані щодо особливостей ціннісної ієрархії в учнів професійно-технічних навчальних закладів.

Мета статті – виявити особливості ієрархії системи життєвих цінностей учнів професійно-технічних навчальних закладів порівняно з учнями загальноосвітніх навчальних закладів (ЗНЗ) та студентами вищих навчальних закладів (ВНЗ); з'ясувати місце здоров'я серед життєвих цінностей молоді.

Виклад основного матеріалу. Система життєвих цінностей особистості з віком змінюється. Отже, у межах нашого дослідження важливим є з'ясування залежності місця здоров'я від віку в системі життєвих цінностей. За отриманими експериментальними даними дозволяють це зробити математичні методи, а саме регресійний аналіз [2]. Ми поставили завдання: знайти залежність місця здоров'я від віку в системі життєвих цінностей у дітей, підлітків та молоді (осіб 12–20 років). Обраний віковий діапазон пояснюється необхідністю включення 15–17-річного віку (переважного віку учнівської молоді ПТНЗ) у розрахунки та порівнянням зміни чи стабільності пріоритету цінності здоров'я протягом ± 3 -х років. Виходячи з виду графічного зображення нелінійної залежності рангу здоров'я від віку, була обрана модель у вигляді полінома, рівняння регресії вигляду $y = a + bx + cx^2$ (рис. 1). Для наших експериментальних досліджень за допомогою пакета STATISTICA 6.0 був виконаний розрахунок параметрів моделі залежності рангу здоров'я від віку в системі життєвих цінностей людини в діапазоні 12–20 років.

Модель має такий вигляд: $y = -12,12 + 1,70 \cdot x - 0,05 \cdot x^2$,

де x – вік.

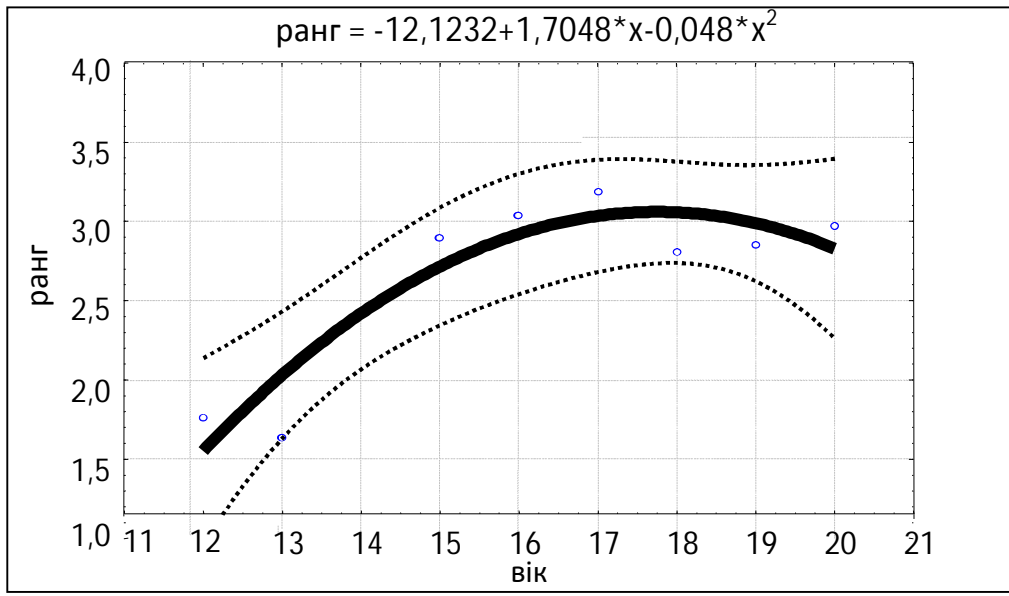

Рис. 1. Залежність рангу здоров'я від віку в системі життєвих цінностей людини

Також знайдено значення віку, за якого функція набуває максимального значення, а саме $x = 17,7$. Тобто у віці 18 років здоров'я має меншу цінність, ніж в інші вікові періоди. Серед досліджуваного вікового діапазону здоров'я має найбільшу цінність у віці 11–12 років, що ми пояснюємо впливом сімейного і шкільного виховання. Потім значення здоров'я з віком зменшується: підлітковий вік характеризується становленням особистості, процесами самоствердження, посиленням впливу соціального оточення, статевим дозріванням, яке суттєво впливає на психічні і фізіологічні процеси організму, тому віддається перевага іншим життєвим цінностям. Після 18 років здоров'я як цінність знову набуває свого провідного значення. Отже, знайдена залежність цінності здоров'я від віку свідчить про необхідність залучення учнівської молоді 15–17-річного віку до цінності здоров'я. У зв'язку з тим, що цінність проявляється у ціннісному ставленні, треба говорити про необхідність формування ціннісного ставлення до здоров'я в учнів професійно-технічних навчальних закладів.

Визначення термінальних життєвих цінностей проводили за методикою М. Рокіча серед учнів ЗНЗ і ПТНЗ, студентів ВНЗ (загальна кількість обстежених – 951, вік 14–20 років). З метою аналізу отриманих даних основна увага приділялась цінностям, які посіли три перші і три останні місця у запропонованому переліку. Анкетування виявило, що молодь віддає перевагу особистісним цінностям: здоров'ю (перше місце), щасливому сімейному (друге місце) та матеріально забезпеченому життю (третє місце) (табл. 1). Цінність «здоров'я» на перше місце поставили 48,66% осіб від загальної кількості обстежених, на друге місце – 14,17%, на

третє – 8,82%. Але 1,07% молоді відвели здоров'ю останнє місце. У цілому на три останні місця в системі життєвих цінностей молодь розмістила «розваги», «щастя інших» і «творчість».

Таблиця 1

Ієрархія життєвих цінностей осіб 14–20 років

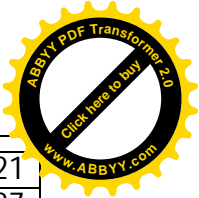
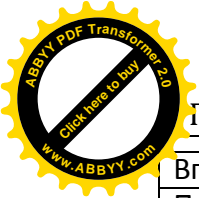
Термінальні цінності	всі n=951		Хлопці n=481		Дівчата n=470	
	Місце	Ранг	Місце	Ранг	Місце	Ранг
Здоров'я	1	2,747	1	2,810	1	2,671
Щасливе сімейне життя	2	4,427	2	4,582	2	4,241
Матеріальна забезпеченість	3	5,059	3	5,204	3	4,886
Кохання	4	5,536	5	5,492	4	5,590
Вірні друзі	5	5,567	4	5,443	5	5,717
Свобода	6	6,366	6	5,940	8	6,876
Впевненість у собі	7	6,436	9	6,755	6	6,052
Повага оточуючих	8	6,640	8	6,652	7	6,625
Цікава робота	9	6,816	7	6,427	9	7,283
Щастя інших	10	8,794	11	8,897	10	8,671
Розваги	11	8,830	10	8,190	11	9,414
Творчість	12	9,492	12	9,557	12	9,596

Порівняно з учнями загальноосвітніх навчальних закладів і студентами першого курсу ВНЗ учні професійно-технічних навчальних закладів мають певні особливості в ієрархії життєвих цінностей, за винятком перших двох цінностей: здоров'я та щасливого сімейного життя (табл. 2). Кохання, вірних друзів, цікаву роботу, впевненість у собі за середнім рангом цінності учнівська молодь ПТНЗ цінує вище, ніж школярі і студенти. Цікава робота серед учнів професійно-технічних навчальних закладів посідає шосте місце, а серед школярів і студентів – тільки дев'яте. На наш погляд, це пояснюється професійним самовизначенням учнівської молоді ПТНЗ. Водночас свобода для учнів ПТНЗ не становить значної цінності і за рангом, і за місцем розташування в системі цінностей (дев'яте місце). За середнім значенням рангу «розваги» цікавлять молодь ПТНЗ дещо більше, ніж учнів ЗНЗ і студентів.

Таблиця 2

Порівняльна характеристика ієрархії життєвих цінностей учнів ЗНЗ, ПТНЗ і студентів ВНЗ

Термінальні цінності	всі		Школярі		Учні ПТНЗ		Студенти	
	Місце	Ранг	Місце	Ранг	Місце	Ранг	Місце	Ранг
Здоров'я	1	2,747	1	2,297	1	3,214	1	2,288
Щасливе сімейне життя	2	4,427	2	4,464	2	4,377	2	4,500
Кохання	3	5,059	3	5,134	3	4,940	4	5,269
Матеріальна забезпеченість	4	5,536	6	6,569	4	5,036	3	4,760
Вірні друзі	5	5,567	4	5,753	5	5,325	5	5,913
Свобода	6	6,366	5	6,071	9	6,605	7	6,279

Впевненість у собі	7	6,436	8	6,845	7	6,208	6	6,221
Повага оточуючих	8	6,640	7	6,724	8	6,596	8	6,587
Цікава робота	9	6,816	9	7,690	6	6,105	9	7,077
Щастя інших	10	8,794	10	8,385	11	8,693	12	10,058
Розваги	11	8,830	11	8,954	10	8,642	10	9,144
Творчість	12	9,492	12	8,979	12	9,798	11	9,692

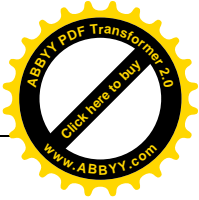
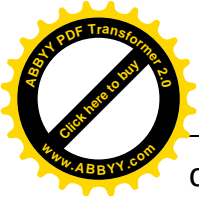
Отримані дані в основному збігаються з результатами аналогічних досліджень, наведених у літературі. У працях російських дослідників показано що основними життєвими цінностями сучасної молоді виступають сім'я, друзі та здоров'я, потім називаються цікава робота та гроші [7; 8].

Необхідно зазначити, що за останні 30–40 років відбулися певні зміни в ієрархії життєвих цінностей учнівської молоді. У 60–70-х роках двадцятого сторіччя до першої трійки цінностей, крім здоров'я, входили мир у світі, цікава робота (не менше 2/3 досліджуваних ставили її на перше місце) [7].

Аналіз експериментальних даних свідчить про те, що рангове місце здоров'я в системі життєвих цінностей залежить не тільки від віку, але і від статі та рівня освіти. Так, учнівська молодь ПТНЗ здоров'ю надає 3–4 ранг (у середньому 3,21) у системі життєвих цінностей, учні загальноосвітніх навчальних закладів та студенти вищих навчальних закладів – 2–3 (у середньому 2,3). Дослідження цінності здоров'я серед учнів ПТНЗ виявило певні відмінності його рангового місця залежно від профілю та курсу навчання. Найбільшу цінність здоров'я становить для майбутніх кваліфікованих робітників у галузі будівництва (середній ранг здоров'я – 2,53), найменшу – у сфері послуг (середній ранг здоров'я – 3,35). Уважаємо закономірним те, що першокурсники професійно-технічних навчальних закладів цінують здоров'я менше, ніж учні третіх курсів. Ми пояснюємо це як віковими особливостями учнів, так і впливом освітньої діяльності, що проводиться у професійно-технічних навчальних закладах.

Слід наголосити на тому, що метод ранжування, що застосовується під час визначення термінальних життєвих цінностей, не відображає тих зв'язків, які існують у системі цінностей людини. Тому для виявлення можливих зв'язків між життєвими цінностями ми застосували кластерний аналіз, який дозволяє встановити детальну структуру та профіль життєвих цінностей людини.

Типологію цінностей за їх місцем у статусно-ієрархічній структурі ціннісної свідомості учнівської та студентської молоді проводили відповідно до класифікації, що запропонована групою російських

соціологів [5]. За цією типологією вчені виділяють:

- цінності найвищого статусу – «ядро»;
- цінності середнього статусу – «структурний резерв»;
- цінності статусу нижче середнього – «периферія»;
- цінності найнижчого статусу – «хвіст» [5].

У наших дослідженнях, як і в деяких соціологічних дослідженнях [5; 7; 8], відзначена перевага особистісних цінностей, але, як свідчать результати кластерного аналізу експериментальних даних, залежно від віку, статі та рівня освіти життєві цінності мають особливі зв'язки між собою, які більш глибоко відображають ціннісну ієрархічну структуру, на відміну від ранжування за методикою М. Рокіча (табл. 3).

Таблиця 3

Ієрархічна структура життєвих цінностей учнів ЗНЗ, ПТНЗ, студентів ВНЗ

Групи учнів	Статусно-ієрархічна структура ціннісної свідомості			
	«Ядро»	«Резерв»	«Периферія»	«Хвіст»
Учні ЗНЗ	повага друзі	розваги цікава робота матеріальна забезпеченість творчість	сімейне життя кохання	свобода щастя інших здоров'я впевненість
Учні ПТНЗ	сімейне життя здоров'я кохання матеріальна забезпеченість	впевненість повага свобода друзі	цікава робота	щастя інших творчість розваги
Студенти ВНЗ	повага друзі цікава робота	сімейне життя матеріальна забезпеченість кохання свобода	впевненість здоров'я	щастя інших творчість розваги

Необхідно зазначити, що в учнівській молоді професійно-технічних навчальних закладів ціннісне ядро налічує більший перелік цінностей, ніж в учнів ЗНЗ та студентів ВНЗ: до ціннісного «ядра» учнів ПТНЗ відносяться сімейне життя і здоров'я та кохання і матеріально забезпечене життя (табл. 3, рис. 2). Здоров'я розглядається учнями ПТНЗ як природний ресурс, необхідний для створення сім'ї та її матеріального забезпечення. Після закінчення навчання більшість учнів створить власні сім'ї. Водночас заради матеріально забезпеченого життя учні ПТНЗ готові працювати та діяти на шкоду власному здоров'ю.

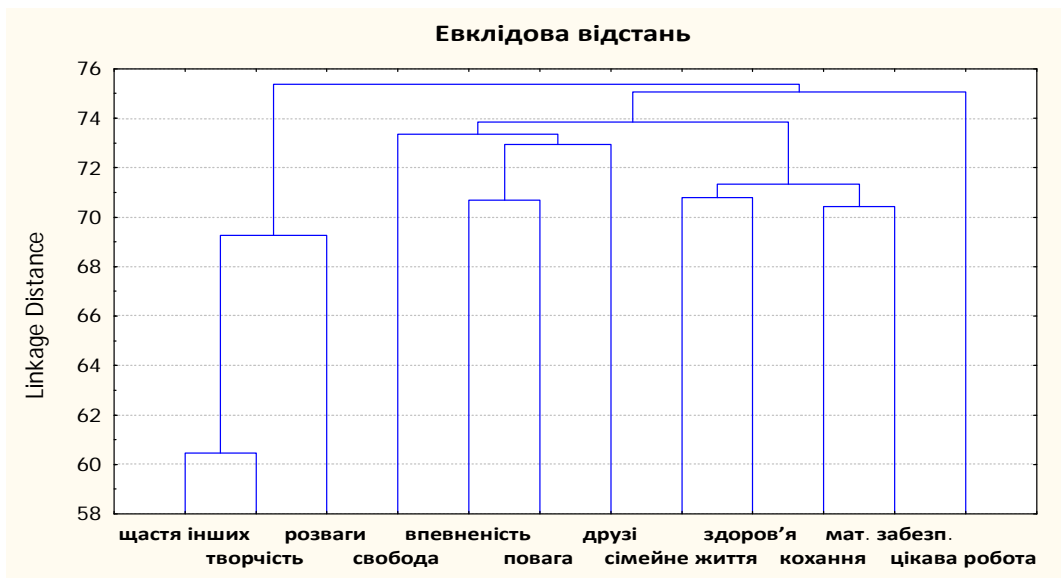

Рис. 2. Результати кластерного аналізу життєвих цінностей учнівської молоді ПТНЗ

До структурного резерву учнів ПТНЗ входять впевненість, повага, свобода і друзі. Середній статус цих цінностей свідчить про потужну соціалізацію учнів ПТНЗ, про ціннісні конфлікти – як внутрішні, так і міжособистісні, що відбуваються і в межах цінностей структурного резерву, і з цінностями ядра та периферії. В учнівської молоді ПТНЗ до «хвоста» ціннісної структури відносяться життєві цінності: щастя інших, творчість і розваги. Цінність «цікава робота» посідає уособлене місце на периферії ціннісної ієрархії: вона поєднує ціннісне ядро та структурний резерв. Це, можливо, пояснюється тим, що робота розглядається учнями ПТНЗ, на відміну від студентів ВНЗ, як чинник і ресурс, необхідний для досягнення провідних життєвих цінностей. Якщо учням ПТНЗ запропонувати обрати цікаву роботу чи роботу, що добре оплачується, то вони оберуть роботу, яка дасть більший матеріальний зиск. Водночас необхідно відзначити, що цінності периферії найбільш рухливі, тому під час створення умов навчання, які формують інтерес, захоплення обраною професією, цінність «цікава робота» має змогу швидко перейти до структурного резерву або ядра. Здоров'я ж розглядається учнями ПТНЗ переважно у контексті створення сім'ї.

Ціннісне ядро учнів загальноосвітніх навчальних закладів утворюють такі цінності, як повага і друзі (табл. 3, рис. 3); студентів вищих навчальних закладів – повага і друзі, цікава робота (табл. 3, рис. 4). Отже, учні ЗНЗ, як і студенти, віддають перевагу повазі та вірним друзям, тоді як учні ПТНЗ більше цінують особистісні цінності дорослого життя, що свідчить про їх ранню соціалізацію.

До структурного резерву учнів ЗНЗ відносяться розваги, цікава робота, матеріально забезпечене життя і творчість. Ще відбуваються гострі конфлікти між розвагами та роботою, які вже не спостерігаються в учнівської молоді ПТНЗ. Учні ЗНЗ розуміють, що матеріальне забезпечення залежить від роботи, у них також присутній інтерес до творчості (як у роботі, так і в розвагах). Найбільш рухлива частина цінностей – периферія – в учнів ЗНЗ містить сімейне життя і кохання, що свідчить, з одного боку, про неважливість цих цінностей під час навчання у ЗНЗ, а з другого боку, про готовність переміщення цих цінностей до структурного резерву.

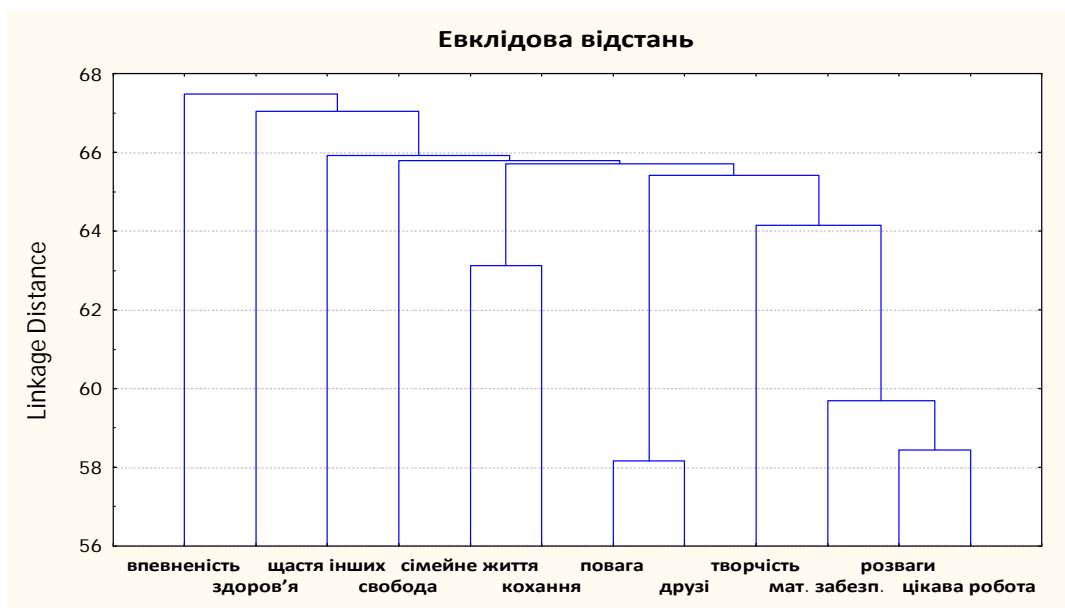

Рис. 3. Взаємозв'язки життєвих цінностей учнів ЗНЗ

У студентів ВНЗ до структурного резерву цінностей відносяться: сімейне життя, матеріально забезпечене життя, кохання і свобода. На підставі аналізу структурного резерву студентів можна говорити про ознаки подовженого періоду дорослішання, на відміну від учнів ПТНЗ. Конфліктність між коханням і матеріально забезпеченим та сімейним життям, що спостерігається в ієрархічній структурі цінностей студентів, свідчить про віддалення терміну створення власної сім'ї. На даний момент головним студенти вважають пошук цікавої роботи, яка до того ж і добре оплачується.

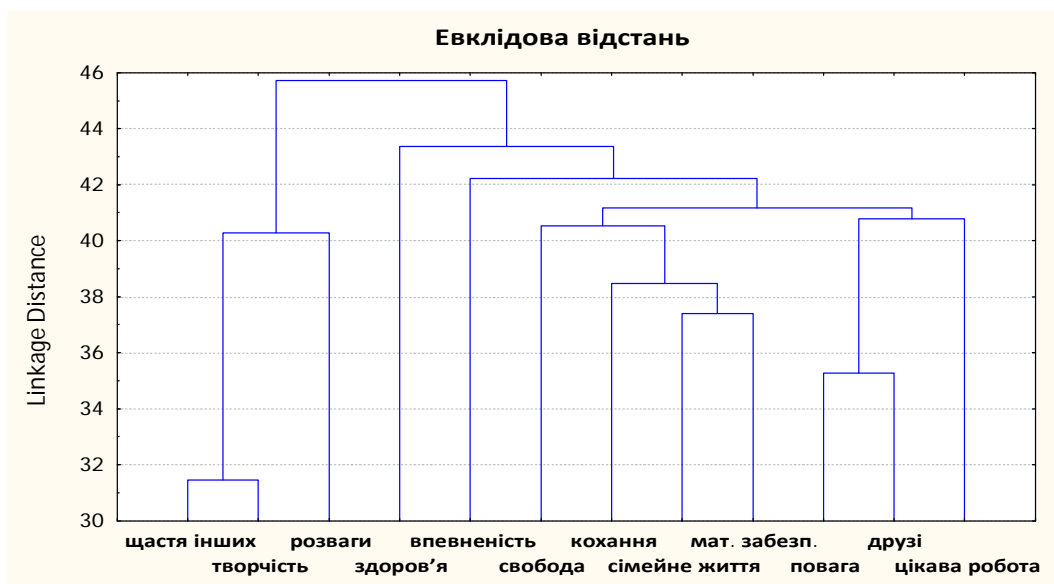
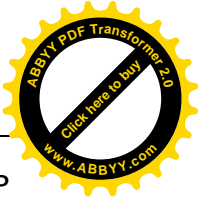
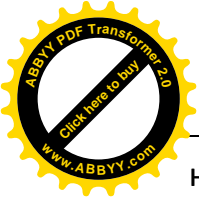

Рис. 4. Кластерний аналіз життєвих цінностей студентів вищих навчальних закладів

За результатами кластерного аналізу у всіх досліджуваних групах до «хвоста» ціннісної свідомості відноситься така цінність, як «щастя інших», що свідчить про беззаперечну перевагу особистісних цінностей. Необхідно відзначити, що «хвіст» учнів ПТНЗ та студентів ВНЗ містить однакові цінності. Крім «щастя інших», сюди відносяться такі цінності, як «творчість» і «розваги». В учнів ЗНЗ до «хвоста» відноситься цінність «здоров'я», що свідчить про відмінність результатів у визначенні життєвих цінностей за ранжуванням та кластерним аналізом. Цю відмінність результатів ми пояснюємо декларативністю цінності здоров'я в учнів ЗНЗ, що, у свою чергу, свідчить про необхідність формування ціннісного ставлення до здоров'я у школярів.

Отже, застосування кластерного аналізу для визначення структурної ієрархії життєвих цінностей виявило відмінності у ціннісних структурах учнів ЗНЗ, ПТНЗ і студентів ВНЗ, що свідчать про більш ранню соціалізацію і дорослішання учнів ПТНЗ, на відміну від учнів ЗНЗ та студентів.

Висновки. Особливостями ієрархії життєвих цінностей учнів ПТНЗ вважаємо: сформованість «ядра» ціннісної структури, чітке виокремлення провідних цінностей; знаходження у структурному резерві (ціннісній конфліктній зоні) цінностей, які забезпечують соціалізацію особистості; уособлене місце на периферії ціннісної ієрархії цінності «цікава робота», яка поєднує ціннісне ядро та структурний резерв; розгляд здоров'я тільки як умови, що необхідна для створення сім'ї. Дослідження ціннісного ядра і структурного резерву життєвих цінностей учнів професійно-технічних

навчальних закладів пояснюють певні особливості їх поведінки та вказують на необхідність урахування цих особливостей під час організації навчально-виховного процесу. У 15–18-річному віці здоров'я має найменшу цінність для особистості, ніж в інші вікові періоди. Цей висновок та аналіз ієрархії життєвих цінностей учнів ПТНЗ свідчить про необхідність посилення здоров'яспрямованої діяльності у професійно-технічних навчальних закладах і забезпечення цілісної та системної роботи з формування ціннісного ставлення до здоров'я у підлітків та молоді в системі освіти у цілому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аза Л. А. Ценностные ориентации рабочей молодежи / Аза Л. А., Поддубный В. А., Ручка А. А. – К. : Наук. думка, 1978. – 203 с.
2. Антомонов М. Ю. Математическая обработка и анализ медико-биологических данных / М. Ю. Антомонов. – К. : Фірма малого друку, 2006. – 558 с.
3. Бех І. Д. Ціннісні наголоси у сучасному вихованні / І. Д. Бех // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : зб. наук. праць. – Кам'янець-Подільський, 2007. – Вип. 10. – Т. 1. – С. 7–15.
4. Вишневський О. Природа цінностей виховання / О. Вишневський. // Педагогічна думка. – 2006. – № 2. – С. 11–22.
5. Лапин Н. И. Модернизация базовых ценностей россиян / Н. И. Лапин // Социологические исследования. – 1996. – № 5. – С. 3–23.
6. Основні орієнтири виховання учнів 1–12 класів ЗНЗ України МОН України від 17.12.2007, програма № 1133 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=education/average>.
7. Семенов В. Е. Ценностные ориентации современной молодежи / В. Е. Семенов // Социологические исследования. – 2007. – № 4. – С. 37–43.
8. Цветкова И. В. Здоровье как жизненная ценность подростков / И. В. Цветкова // Социологические исследования. – 2005. – № 11. – С. 105–109.

РЕЗЮМЕ

О. А. Ежова. Особенности иерархии жизненных ценностей учащихся профессионально-технических учебных учреждений.

В статье проанализировано результаты исследования жизненных ценностей у учащихся общеобразовательных и профессионально-технических учебных учреждений, студентов высших учебных заведений. Выявлены особенности иерархии жизненных ценностей учащихся профессионально-технических учебных учреждений, доказывающие необходимость здоровьенаправленной деятельности в профессионально-технических учебных учреждениях.

Ключевые слова: ценность, система жизненных ценностей, здоровье, учащиеся профессионально-технических учебных учреждений.

SUMMARY

O. Yezhova. Features of the hierarchy of life values of students of vocational educational establishments.

In article results of ascertaining experiment with research of live values of the students of general educational institutions, vocational educational establishments and university students are submitted. The major features of the hierarchy of life values of the students vocational educational establishments.

Key words: value, system of life values, health, students of vocational educational establishments.